

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 169. ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ. REGULAR NUMBER 169

PIK VI. Ч. 2. ЧЕТВЕР, 8 СІЧНЯ, 1914. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, JANUARY 8, 1914 No. 2. VOL. VI

„ROBOTCHYJ NAROD“
(THE WORKING PEOPLE)
 THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE „ROBOTCHYJ NAROD“ ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Mn.
 Subscription \$2.00 a year.

Читайте! Читайте!

„Робочий Народ“, одинокі соц. дем. часописи для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на сьвітї, то читай все „Робочий Народ“.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“
 Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can.

„Кадило“, найкрасивий півмісячник для розвеселення пригнетених душ. Хочете веселощів, жартів, з'їдливої сатири, то читайте Кадило. Коштує лиш 2 дол. на рік, виходить 2 рази на місяць. — Посилайте гроші до: Kadylo, Box 482 Vancouver, B. C.

„Борба“, се одинокі соц. демокр. півмісячна часопис в ріднім краю! Хочете мати правдиві, не перекурені вістка про Ваш рідний край, то посилайте лиш \$1 на адресу: Borba, Czernowitz, Poissagasse 16, Austria, Bukowina.

„Добра Новина“, то такий журнал, на який давно вже чекав наш працюючий народ. В ньому подає ся найкраще, найглибше знанє в дуже приступній формі. Хочеш бути просвіченою людиною, то посилай \$1 на адресу: Dobra Nowyna, Lemberg, ul. Skrzynskoho 12, Austria, Galicia.

Предплатники „Роб. Нар.“ дістають „Добру Новину“ по зниженій ціні, а то лиш по \$1.25. Гроші треба слати просто до Львова а до „Р. Н.“ треба написати картку про те, щоби редакція вислала „Добрий Новини“ потвержене, що посилюючий є предплатником „Роб. Народу“. Ми шире припоручуємо нашим читачам отгарне видавництво „Доброї Новини“.

Панські діти брикають. В Румунї в місті Ясева уладили соц. демократи публичне віче з дзвенним порядком: „Загальне право голосованя“. Коло двіста університетських студентів, самих панських дітей, гурмоу впали на віче, щоби розбити його. Почала ся страшна бійка. 20 робітників а також ранених а більше сотки легко ранених. От як виховують пани своїх дітей.

24.000 людей повісили лиш в одній провінції хінського царства Ша-Чун в р. 1913. Між повішеними було багато політичних переступників.

От який рай в державі, в котрій запустили свій корінь англійські францускі, німецькі і російські капіталісти.

І певно не вішають там капіталістів, а лиш тих людей, що не хотять гинути в голоду і впоминають ся за кращий лад.

Всесвятий конгрес соціалістичного інтернаціоналу відбуде ся у Відні 1914 р. 23 серпня. Досі до інтернаціоналу є зголошених 42 соціалістичних партій з 27 держав. Предметом нарад буде: безробітє, дорожнеча, алкоголізм, імперіалізм, роз'ємчі суди, генеральний страйк підчас війни. Референтами наваначено: Кер Гарді з Лондону, Газе з Берліна і Жоре з Парижа про імперіалізм, Вандервельде з Бельгії і Вурм про алкоголізм, Веб, Бавер, Молькенбур, Макдоналд і Велан про безробітє, Песенє про російські безправства. Крім сього на порядку нарад буде також розкол російської соц.-демократії.

Американці хотїли поставити синдикалізм як одну точку нарад. Однаковож по довшій дискусії на внесенє Кавтського відкинуто сю точку, позаяк синдикалізм є анархістичним рухом.

На пресовий фонд „Р.Н.“ А. Татарня \$1.

Росте сила соц. демократії. В Болгарії підчас виборів до парламенту вибрано послами 47 соц. демократів. Правительство хотїло розв'язати нововибраний парламент, бо має страх перед опозицією, але населенє, знищене війною, так широненавидить монархічний лад, що заявляє ся за републикою. Правительство розвухало настрої народу і накінуло думку розганяти парламент, бо в других виборах може мати в парламенті ще більше число соціалістів і републиканів.

Краще сидїти чим платити. В Константиновській Волості коло Красно-го села в Росії скликав голова земельної управи воїх мужиків і довго пояснював їм, яке значінє для держави мають бальони воєнні і літаки. В кінці попросив їх, щоби они аложили яку там суму на воєнну воздушну флоту. Мужики почали дедувати над сею справою, а в кінці врадили вислати до правительства прошенє, щоби оно дозволило їм відсидити в арешті те, що они

мали би дати на воєнні бальони. Часи тяжкі, грошів нам конче треба — казали они — нам кешє посидити в арешті, чим платити.

Замужні жінки можуть голосувати.

З Торонто доносять, що при виборах дня 1. сїчня дві третини мушїн голосувало за тим, щоби замужні жінки, котрі мають землю як власність, мали право голосованя при виборах до громадської ради.

Знов катастрофа на морі. Корабель „Оклягом“, який віз нафту, западів ся на повнім морі у віддаленю 100 миль від Сенд Гук. Підчас катастрофи агинуло 32 людей а всім виратував другий корабель „Баварія“.

Сипарські кораблі не будуть курсувати між Триєстом а Канадою, бо австрійське правительство завдатю почало дивити ся на пальці тої компанії. Корабель компанії, званий „Рутенія“, який находить ся тепер в Триєсті, перепачковував все переважно військових утікачів.

З рідного краю.

4. грудня 1913. р. гостили буковинські соц. дем. в себе тов. Глякля, соц. дем. посла до парламенту. Він приїхав з Відня по те, щоби піддержати на дуєї товаришів на сході і загридити їх до ще більшої праці

за здобутє парламенту. Тогодня устроїли робітнички-величаву демонстрацію на улицах Чорновець а головво перед магістратом і правительственным будинком. — Товариші зі старого краю! Загляньте і ви до нас, та допоможіть нам в тій тьмі кромішній, бо нам ще більше треба помочи, чим вам!

В Римі вмер кардинал Раміоля, той що мав бути папою, але Австрія запротестувала і не він а Пій став папою. Та не цікава нам його смерть, а цікаве те, що попи у панським ватикані вкрали його тестамент. Видите, як попи шанують осганню волю людини. Се можна контролювати, — а они таки крадуть, а що ж то доперва діє ся з так званою божою волею? Тої ніхто сконтролювати не може! А ви ще вірите тим злодіям людської і божї волї.

ЧИТАЧІ!

Отсе число спізнене ізза того, що були сьвята, а крім того, в друкарні була експльозія викликана електрикою яка пошкодила моторови, і заставила роботу.

НОВИНКИ.

Спростованє. В попереднім ч. „Р. Н.“ з 1 сїчня 1914. на 5 сторони 3 тої шпальти було хибно подано, що: голосованє замкає ся 20. грудня 1914. Місто слова „грудня“ має бути 20. сїчня 1914. р.

ФЕЙЛЕТОН.

Е. Гуцайло.

Що чекає тебе колись.

Цікаво поговорити про те, чи справді буде коли сьвітові кінець, чи ні. Так звані сьвятї писма, чи то вони християнські, чи иньших релігійних сект, говорять про кінець сьвіта. Та нехай там сьвятї пророцтва говорять; лишимо їх на боці. Ми поговоримо про кінець сьвіта, беручи за підставу до нашої розвідки лиш те, що дала наука, научні обьясненя і научний досвід і дослід. Я зі свого боку зазначаю, що подаю головво лиш частину тої матерії, яку треба би звести до купи, щоби знати основно про такі питаня, як ось наше. Та додам ще й те, що заступаю ось тут погляди астронома доктора М. Вільгельма Маєра.

Питаючи про кінець сьвіта, питаємо вперед чи може мати котра будь річ свій кінець, чи може загинути яка будь річ без слїду? Людина змирає, лишає потомків, лишає кости і тіло в землі. Те все згививає, перемінюєт ся в таку матерію, котру може їсти черв'як, втягати ростины і другі істоти. Отже чоловік не пропав безслідно, його частє живуть в других істотах, себто чоловік скінчив ся як форма чоловіка, але що молочна дорожє а громадї і по великі його частє не пропали. Так само і другі річи. Возьмїм ростины, от хотьби пшени-

цю. Росте стебто з колосом на верхку. Воно жиє, дозріває, себто старієт ся. Стебло всохне, впаде, з нього буде гній, а зерно з колоса кїльчить ся в тому гноєві і знов росте нова пшениця. Ось камінна скала. Здаєт ся вічна. Так де, ні. Доцї звочує її, приходить мороз, вода мерзне і розпирє скалу на більші і менші відламки. Малє камінє точить ся за водою, обтираєт ся і робить ся з нього мїлкий пісок. Пісок стає ще менший, що й оком не доглянеш його, хибя побільшаючим склом, — а крім того він ще й розпускиє ся. І ті дрібні частинки вициває чоловік і зьвір з водою, бо вони потрібні їм обом до будови костий, а ростины висає той розпушений пісок, ті молекули (найменші частинки якої будь річи) своїм корінєм в себе, бо они потрібні їй до будови біла, або пня. Чи пропала скала? Ні, вона в людях, зьвірах і ростинах. Нераз аж скалїчш руку, як потягнеш неосторожно по осоці або очереті. Се скалїчила тебе та скала, бо се остре на осоці, се її частинки такі острі.

Так хибя нема безслідного кінця? Ні, нема. Є ним безпощадна смерть. Дехто скаже, що сьвіт не може вмерти, бо сьвіт по жиє. Пригляємо ся йому вперед. Сьвіт се скажемо а те все, що видимо не видимо. Так се сьвіт. Видимо сонце, місяць і зьвіяди. Видимо молочну дорожє на небозводі. Се також сьвіт. А згадаю, чоловік скінчив ся як форма чоловіка, але що молочна дорожє а громадї і по великі його частє не пропали. Так само і другі річи. Возьмїм ростины, от хотьби пшени-

Краяни!

Шіфкарти потанїли; їдте до краю; а як їдете до краю, то прийїдте до нас по шіфкарту, бо лиш у нас купите шіфкарти по найтанїшій ціні і на найліпшій шіфі.

Гроші Вам зміняємо на крайові дуже тано, або шішлемо Вам до краю; змінного беремо лиш 2 центи від доляра.

Люди, котрі на роботі, а хочуть посилати гроші до краю, то можуть до нас прислати листовно, а ми їх шішлемо і реценіси назад шішлемо.

Листи вої можна на наш адрес адресувати а коли не оплачені, то ми оплатимо. В нас можна купити крайові маркє до листів.

Офіс отворений від 9 рано до 9 вечером щодня.

Alloway & Champion Limited.
 667 Main St. Winnipeg, Man.
 C. GENIK, Mngr. For. Dept.

„Осанна хруневи, що вернув ся на лоно нації“

Звичайно шляхта за гарне панське життя кидая свою народність а йде туди, де з більшім виглядом на наживу, де з більшою надією сподівати. Таке стало ся було з українською шляхтою. Тоді, коли український нарід не розпоряджав високими посадами, коли цілий нарід понав в-зависимість Польщі, в той час вся шляхта, яка жила звароду, переміняла свою народність на польську. І не з ласки свого народу а з ласки польської влади панувала своя шляхта над власним українським народом.

Але лучило ся раз на житю української нації, що один шляхтич, котрого предки перейшли були в польський табір, той один одієський шляхтич вернув ся назад до своєї нації і признав ся до Українців. Там шляхтичом був Андрій Шептицький. Чому він вернув ся, чому він не ладив ся з Полькою, то се вийшло так. Можливо, що він мав вистійко гарний характер, був настільки чесний, що йому прикро було лишати ся в рядах чужої нації і продовжувати зраду своїх предків. — Се, як кажу, з дуже можливе, хоть у шляхти, се дуже а дуже рідко лучає ся. Але тут а ще друга можливість і не то можливість а певність, що той Шептицький вернув ся до своєї народности з інших причин.

Церковна курія польська шляхту хотіла мати князем церкви не якого будь добробевича або кого будь з претога люду, бо українська нація піднесла ся вже була, і та нація вже мала політичну силу. До того часу міг був бути хто будь, або коли вже нація має таку силу, що її слово може більше важити, тоді правячі кружки боять ся мати на високім становищу таку людину, якої свідомість ріжний від її. Оттому підшукали они одного з ренегатської родини і порадили вернути йому на лоно покинутої нації.

Без цього, себто, коли би була нація не була мала сили, був би граф певно не вернув до неї. От тут лежить та причина, чому Шептицький признав ся до своєї народности. Бо була важива бо було велике користо. Тоді, коли другі Українці надали жертвою в праці за піднесення свого народу з низин культури, коли з нашою нацією ніхто не числив ся, тоді не вертав Шептицький, тоді був би не зваживсь шляхтич спустити ся на низина до свого народу, бо між шляхтою, між галапасами, нема героїв.

Шептицький вернув а українські добробевичі, українські кандидати на посади, на панство, підняли гмиди похвали для нього. Ось, мовляв один хрунь вернув ся до нас. Ану виставляймо добре язика і лижім йому руку; бо велике користо, при якому він стоїть, то і нам щось впаде з нього. І в своїх газетах вчили народ клявати ся новому пані. В той час коли в народі міцнів демократизм, в той час пріркали його панським аристократизмом і почала ся проповідь служальства для великого аристократа. І та робота йде по инішній день. Та не лиш національні демократи, але навіть так звані радикали загігнотизовані тим аристократичним генетфартством, і навіть ті останні стратили здоровий зір, стратили спромогу видіти здорове зерно в тій недемократичній роботі.

А граф політик, граф знає, чим ловити своїх Українців. Він все чось кине: то біспиталь, то рождарцелоз яке село, або що будь инше. А загігнотизовані жабрацькі душі кричать: „Осанна, осанна довгому хруневи, що вернув до нас!“ З початком грудня (3. грудня 1913) передав Шептицький знов одну таку жабрацьку ленту народови. Він купив „палатку“ при улиці Мохнацького у Львові напхав в нею багато старих, прастарих церковних книг і других не заборонених церквою річей, назвав се „національним музеєм“ і ніби то віддав його народови. А витресовані панські слуги підняли знов версек в честь бувшого „блудного сина“ а по нашому „хруня“, в честь того графа, якого предки все і все жили потом і кровію свого народу, в честь того самого потомка галапасів, який і доси живе з краденого добра з народної ниви, який всім своїми інституціями дуже кміло кларикалізує народ, — в честь того галапаса розпосують похвали, друкують гмини, заповнюють куповані темним народом газети і знов підводять народ під попісьську, звуїцьку, хитро-злодійську руку.

О народе! Коли ти віриш в те, що одиниця може дивити тебе, коли ти віриш, що одиниця може дати тобі спасіння то ти ще дуже слабій. А гимни, які ти складаєш для тої одиниці, а лише свідомістю, що ти не віриш у свої власні сили. Те, що тобі дав Шептицький, се було твоє; ти сам сотворив те, ти сам купиш те, ти лиш дав вкрати те від себе оттому галапасови, а він, наколи віддав тобі частину з того краденого добра, не дав його на те, щоби піднести тебе! Ні, він дав на те, щоби вміло обмотати тебе кларикальною матнею. Ми вже виділи ті інституції, які попи дють народови. Ми вже виділи низині і висині шабли, в яких ніби то ширить ся освіта. Але яка то освіта? Пізнає, що народ культурно підносить ся, що сього діхто не спивить, і знає те, що нарід який би там не було способом а все сотворить собі культурні інституції, отже лиш чияв на хвилю, на той момент, коли підсунути народови таку інституцію, якої потребу нарід вже відчув і вже ось-ось сего горив би її сам. А те що дав Шептицький, се лиш капля того, що вкрали його предки і він сам доси краде. Без тої крадежи він не був би граф; він не мав би що дарувати.

Народе! Кожний з нас більше дає суспільстві, з поміж нас більше наших братів вертає ся на лоно матерної нації, а нікому з них нема гимнів, нема похвал! Чому ти конче і конче клянєш ся все і все тому, хто віками обкрадає тебе? Чи так це довго буде?

Капіталістичні розбишаки.

На латинське рядво поповняли прихильники копальняних баронів в Калумет страшну збродню. Кругло 80 людей, переважно трилітні і старші діти вдали жертвою буржуазного хижакства.

Позаяк копальняні барони немають вже способів

примусити 15.000 страйкуючих робітників до праці в підземеллях міяних копальень, то збродню хотіли зломати желізу волю вишескуваних доси невілників.

Страйкарі, які тепер жили в страшний нужді, хотіли підчас страйку мати одну — одніську радість. Хотіли загріти ся радістю своїх дітей. І ось через те

WINNIPEG YARD
Redwood & McKenzie St.
Phones St. John 182 - 910

TRANSCONA YARD
Melrose & Kanata
Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВКА РІЖНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, гонти, вікна, двері і всяке викінчене внутр. Тверде дерево спеціально до викінчуваня.

Всякого рода дерево, вуголь завжди маємо також на складі в Трансконі.

уладили для своїх дітей весільний „різдвяний вечер“, на яким мали розділювати ся бідні малі подарки для їх дрібних дітей. Винаймили гало, вбрали аї основними вінками і очікували вечери. Вечером винювила ся свая дрібними дітьми. Радощами ціли діточі очі, радість розливалася по ликах їх родичів, забули всі на свою страшну нужду. По ріжних діточих виступах почала ся роздача подарків. Салю випочив один тихий дихаючий щастєм діточий шум розмови про те, що котре дістане.

Аж тут десь звяз ся провокатор з так званої „горжанської ліги“, один з тих буржуазних слуг капіталу, який так само одібно людське житє, як і хижий вовк, — і ось такий хижак крикнув голосом: „Горить, горить!“

В салі знявсь страшний переполох. Всі діти прожогом звернули ся до виходу, а страх відбірає притомність. Можна ж уявити собі, який був переполох, коли аж тоді перестали виходити люди на двір, коли вже на виходівім порозі було аж стілько діточих груп, що про вихід годі було думати. Кількох старших людей впали жертвою того переполоху, а решта всьо а всьо діти від трох до 8 літ діли, як жінки і діти страй-

карів витривало стоять за своїми батьками в борбі за краше житє, як поміч, хоть і не велика, йшла страйкарам з всіх боків, они знали також, як то діти просять о малій поларок на різдво, знали як то матері і батьківські серця махнуть під впливом діточих благань отже знажили ся розбити надію дітей, щоби не переривати того голодного спокую, який придавляючим тугаром спочиває над копальнями в Калумет, який робить житє сірим безнадійним і пригноблюючим. Знайшли між собою одного звіра і послали його знити радісну хвилю прагнубленних жертв капіталу.

Отся капіталістична збродня повинна розбудити в цілім робітничім світі ту свьяту злість, яка зносить і зносить всякі зупаня над людськими почуваннями доти, доки не вірветь ся терпець, а коли вже вибухне на те, щоби вкрати капіталу, то карає так, щоби він вже ніколи-ніколи не спроміг підняти ся.

Народе! Чи ще тліє в тебе той свьятий огонь правосудя повелених, чи є це в тебе та свьята злість?

Товариші! Памятайте на „Робочий Народ.“

Пересторог

З кожним днем більшо поширяє ся б. Поволи але певні к м зближає ся до р чих рядів їх знакоми аваний: голод. Зі всіх ків нашої країни а п не з Полуденних. Дери відгомін страху пере дом.

Ось сьогодні агіта комітет Каліфорній р обіжники на всі с сьвіта, і просять, ід бітники не сдухали намов зі сторови ріж гентів і щоби не іхал лфортнію, бо ціле ро тої країни стоїть розі найгірших злид робіти. І ми повтаря прошенє, бо знаємо, більший налив робіт тим страшнийша нуз кидаеть ся в їх ряди вихисовують лиш діста на те, щоби вати намну плату.

Головно звертаєм робітників в старім щоби припинили еми до Америкы, бо не а голод чекає їх ось т нає. Промислові кру ють ся криза, припи про дукцію, звільня гато робітників від пр же нема найменших діп на красній зарок

Вімени голодних мо вте, товариші, вет те еміграцію. А всіх нків Канади просіхати в Колорадо, М Каліфорнію, бо там лад ся вже тепер н шийша нужда.

В Нью-Йорку число бігних переступило лона, в Чикаго пове тисяч, в других мі тях по 10, 20, 30 ти Канаді по всіх міста 20 тисяч. Вінпег р від безробітних; та вістки маємо з Т Монтреалю, Рожайн кувері т. д. Йде гол нужда в ряди творці

Вісти

зі старого кр

Галицький сойм з на наради 5-го груд На дневнім порядку тільки справа сойм форми. І близьке ти полагожденє майже певне. Торг українсь польських панів о х шкіру майже доби кінда. Правдополі рейде правительс проект нової рефо поважних змін. Пр подібний до знайо ту Божницького д індам 62 мандати польських. Ходить членів краєвоно ви, яки домагають ся польських і 2 Укра Українці знов хоч країнців і 7 Полякі проєкт в тій справі ли українські ради на 11 Поляків жал Українців, в тій в один член краєвоно буде з радикально О те добре платне сварили ся батьки українського клуб напашають одні др газетях. Українськ

кого круга, молочної дороги з ще сонця, з то синають ся на хвилю, де їм потрібно, те звязіди, котрих ми не видимо. А з їх стілько, що наколи би ми сказали мідіонів міліонів, то те буде лиш тілько, що канда води супроти моря. Те все є свїт. Чи той великанський свїт може-вмерти? Ні, може вмерти одна планета, одно сонце і те певно! Цяг ся в цілім всесвіті дуже часто, може навіть що хвиляви, але всьой свїт нараз вмерти не може. Бо те все, се природа, а природа вічна: вона була все і все буде. А що сея небудує, се може от так нараз вмерти.

Так ми не говорім про смерть цілого свїта, а лиш про смерть нашої землі. Бо земля, як частина природи може завмерти так, як завмирають другі річі. І то завмерти лиш на те, щоби на її труні повстало нове житє, як на труні чоловіка, шпениці чи скали.

Але чи земля може вмерти? — Може хто скаже, земля не жиє. Але чи можна потягнути границю між тим, що жиє а тим, що не жиє? Знаємо, що ми живі а камінь мертвий, бо ми можемо рухати ся, віджидати ся а камінь ні. Більшою чистипою на щого тіла з кости, а воші анї відчувають анї довільно рухають ся. Таким кістяком земля є сама земля а все, що на ній, є живим її частинами. І ті живі частини або сидять на ній на однім місці, як ось наші клітинки тіла в м'язях, причленені до костній, або бігають по кістяку землі з місця на місце, як ось червоні тілця нашої крові, ви, що бігають свобідно артеріями з місця на місце, як ті мешканці міста улицями,

ній однаково огрівують ся. Та через те, що летіли зі страшним лоскотом в гору під вісь землі не все однаково привернена до сонця, а в нас ріжна темлота. Крім того борот земля д-вкола себе спрчиняє та, що зеретви воздуху, головно горішні, поа- кулю земську. Морські хвилі, зворушені шають ся позиду, через що рівникові околиці мають сталий східний вітер. Всі отгї причини ведуть до того, що воздух в сво ій темлоті мунуть вирівнувати ся, а з тим повстають вітри і бурі. Але всі ті бурі, вихри, хмароломи, гради і зливи не є в силі знищити землі. Вони мають супроти землі таке значінє, як хлюпанє води в річці.

Перейдім до вулканів і землетрясень. Перед пару літами мали ми вістку з полу-дневної Італії, де землетрясєнє значило мі-сто Мессіну на острові Сицилія. Перед кількома літами зруйнивало землетрясєнє місто Сан Франціско в сівнічній Америці. 8 мая 1911 р. згинуло 50.000 людей в одній мінвті в Сан Пэр на острові Мартиніці. Не лишило ся й салду по тім місті. Один вибух вулкану Монт Пелє загладив все і стебло не лишило ся на острові. Для Мартиніки був се конєць свїта. В р. 1883 вулкан Кракатоа, який сам собі одивцем стояв на маленькім незаменкалім острові між другими сундайськими островами вив кружили пару літ довкола землі. Відтак 40.000 людей. Дільня сього вулкану була страшний, тому і опишу їх коротенько. Отяч стрів з вулканом творив лиш малий горбок серел моря. Параз отворив ся горбок а кривь отвір почали плавити ся морські хвилі до середини вулкану. Внутрі вулкану почало кипіти. Величєвні маси води, пари, каміня, червоної ляви, диму і попелу

полетіли зі страшним лоскотом в гору під хмари. Яка сильна була експлозія, можна озміркувати з сього, що філі воздуху зворушені вибухом обгігли шість разів цілу кулю земську. Морські хвилі, зворушені вибухом і стрясєнєм, також обгігли кілька разів землю. Боввани морської вода вилили ся на береги сусідних островів і змели багато осель а з ними 40.000 людей [стільки начислено а певно других стілько не почислено]. Джава і другі острови кілька днів оповиті були очю, бо виспні веретви воздуху були наповнені попелом, димом і паром. Половина острова, де був вулкан, була розірвана на порох і слід пропав з неї. На сусідні острови надал кілька день квічливий дощ, перемішавий з болотом і попелом. Певно, хто пережив сї хвилі, думав під той час, що земля тріщать в своїх основах і вже певно наступив конєць свїта. Ця земля відчула се, бо пару літ це уносив ся вулканічний пепіл в воздух і спричиняв довкола землі чудні явища при сході і заході сонця, так аваний пожар мраків, наслідком ломаня сонячних лучів. А деякі з тих попелєвних хмар піднесли ся підчас вибуху аж поза границю воздуху і кружили пару літ довкола землі. Відтак дуже часто можна було видіти в ночі свїтлячі рожеві хмари. Сячудна гра красок походила звідти, що лучі сонця, які не досягали нас, осьвічували вулканічний попел, котрий уносив ся дуже високо понад землю.

[Дальше буде.]

Нові книжки котрі повинен кождий читати:

1. С. Дікштайн: Хто з чого жив?	10¢	Жандарма	15
2. Чи є тепер панщина? (Оповідань)	10	Що думають соціялісти? Чому вони не женять ся	10
3. Як повстав сьвіт? (з 13-образками)	10	Злочин і Злочинці	5
4. Скритий ворог Лев Юркевич: Національна справа і робітництво	15	Причта про воду	5
* В. Левинський: Селянство і соціалдемократія, з додатком: Аграрні програми соціалістичних партій	50	Оборожець Проститутки	5
Кавтський: Соціална революція	40	Коли лекше буде	5
В. Винниченко Дочка наукою	50	Як утік Січінський з діброви	10
		Візита червоної дружини	10
		Звесеня панщини	50
		Історія боротьби віри з	3

Вже прийшли і продають ся найгарніші і найцікавіші Календарі на рік 1914.

Календар Робітничий	25¢
Гумористичний	25
Просьвіти	50

Хто купує за два долари той дістає кешеньковий календар даром; каталоги книжок висилаємо.

Замовляйте

Робітничий і Гумористичний Календар з 1913 р. замість 25 ц. спродаємо по 10 ц. Сі календарі не тратять своєї научної вартости навівь за кілька літ.

Агентам Добрий опуст. Каталоги даром!!!
Наша адреса:

RUSKA KNYHARNIA

850 Main Str. Winnipeg Man.

Хтохочематидім

з обтязом, 30 фітів довгий а 14 широкій, вершицю пі поргосом, стабно з обтязом на 8 штук худоб, а дальше гренву на 10 квадратних фітів, курник 16 фітів довгий а 10 широкій; лют 100 фітів довгий а 50 широкій?

Те все можна замінити за коня або иньшу худобу або можна дістати на виплат. А хто дасть гроші з гори, той дістане великий опуст. Пишіть про се до:

D. Kotylak,
P. O. Lipton, Sask

ХОЧЕТЕ

мати горсет або гарне волося всякого відтинку, то заходіть на **487 Selkirk Ave** до п-ї **ТЕРНЯК** у Вінніпегу.

свого патріотизму хлопські маси для своїх особистих гешефтів та інтересів, се видно найкраще з того, що навіть панський суд судишка українських націонал демократичних послів за карні злочини.

Ітак ц. к. карний суд ждає від парламенту видання посла **Петрицького** за еміграційні гешефти, а карний суд в Чернівцях я радше львівська надпрокураторія видання посла **Стоцького** за співкравді в „Селянській часті“ на Буковині.

Василька правительство ще укриває.

До такого скандалу дійшла народна політика наших націоналдемократів, що поставила їх стовп та сьвітло, націоналдемократичних українських послів аж перед грати криміналу і то аж за крадіж та торгівлю живим хлопським товаром.

А. Ч.

ЧЕРВОНІЙ КОБЗАР

се дуже гарний збірник поезій і пісень робітничих. Коштує лиш 10 ц. Адреса: **CZERWONYJ KOBZAR**
Box 3812 St. B. Winnipeg, Man' Canada.

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.
620 1/2 Main St. Winnipeg.
Двері з **Loggan Ave.**
Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

Elphenston, Man

Тут є около 70 українських фермерів. Маєм свою школу і українського учителя. Маємо спільно збудовану фабрику чи трачку, яка ріже всякого рода дошки. Спільно закупує великі машини господарські. Тепер будемо спільно великий млин. Загально сказавши наша спілка дуже гарно розвиває ся. Если булоб працювати кому в усвідомлювано наших товаришів, то небавом ми мали би комуністичну спілку. Всі разом працювали би спільно, не було би рїжниців, чи се мого але все булоби наоє. Тут пробувало вже кілька партій, які нібито хотіли нас спасти. Але ми сказали собі, що нікому не дамо спасти себе, лише ми самі спасаємо себе. Нам фермерам треба подумати, щоби не дати себе визискувати понам. Ми повинні читати „Роб. Нар.“ Нехай не буде одного робітника ані фермера котрий не мав би „Р. Нар.“
Алеко Іва сук

До наших приятелів і знакомих!

Ми повідомляємо Вас, що ми вже дістали найновіші річі, як ось капелюхи, черевники, сорочки і все те, що належить до убраня. Не забувайте що наша адреса є:

Grand Clothing Co.

800 Main St. Winnipeg, Man.

Желаємо Вам веселих сьвят і щасливого нового року. Ваші приятелі

H. KATZ & FIELD.

Важна новість!

Роскішний, всім знаний киталог під назвою: **Збірник сили, здоровля і довгого житя.** Кождий дістає його даром, скоро пріслє свій адрес і поchtову мазку за 2 центи на адресу: **LIMO DRUG CO.-LTD.**
803. Main St. Winnipeg, Man

Найліпший руский барбер

J. Krolik

856 Selkirk Ave. Cor-Sinclair Winnipeg, Man.

Welland, Ont.

В неділю дн 21 грудня с.р. відбуло ся тут робітничє віче На вічу говорив тов. Стефаніцький з Торонта. В своїй горячій промові вияснив в який спосіб повстали капіталісти, як бороти ся проти їх визиску. Одинокою збураю, говорив тов. Стефаніцький, проти капіталізму є соціалізм і партія соціалдемократична. Оружєм проти капіталізму є робітничі організації. Товариші з Welland приступили до Відділу Ф. У. С. Д. На зазив тов. Стефаніцького випало ся 13 членів які заплатили свої вклатки, з того від-

У Ванкувері

русеким адвокатом і публічним нотарем є **Альберт І. Гудстон** укіначений правник. Член адвокатської спілки: Шульц, Скот і Гудстон.

Залагоджуємо тутешні і старокраві справи що до купні а і продажі землі та всілякі другі судові справи. Office: 208 Hastings St. East. Room 14.

Vancouver, B. C.
Phone: Seymour 6205.

дослано 2 долари на марк.

До заряду увійшли: Стефан Ткачук організатор і справник, Ілля Романович секретар, Семен Твердохліб, Олекса Зайць, Лука Федорович до контрольної комісії. При кінці відсьвіяно кілька робітничих пісень і спокійно розійшли ся домів. **І. Романович.**

ТОВАРИШІ ШЕЙРОВЦІ!

Голосуйте щоби „Роб. Нар.“ перейшов на власність укр. с.д. дем. партії. Памятайте, що колись „Нова Громада“ була соціалістичною, а що до неї мали вороги право, то сьогодні она є в руках консервативних агентів. Чи з „Робочим Народом“ має бути те саме? Голосованє замкає ся 20. сіння 1914. р. Спішіть!

Імя і назвиско шейровця:

Місце пробуваня:

Чи „Роб. Народ“ має перейти на власність Укр. Соц Дем. Партії в Канаді?

Ось тут є картку, якою треба виповнити і вислати на помяну адресу.

W. N. KOLISNYK
Box 3658 Sta. B. Winnipeg, Man.

Міжнародна Канцелярія
EDWARD WARSZAWSKI & Co.
Phone: St. John 1562. NOTARE Phone: St. John 1562.
834 Main Str., Winnipeg, Man.

Помагаємо всі старокраві правні справи, продаємо корабельні карти до краю і з краю сюди, пересилаємо гроші як пайтаньте і ведемо **REAL ESTATE.**

Русько-німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a

Спеціальне ліченє хоріб венеричних (сифіліс, трипер і другі хірургічних, внутрішних, жіночих, очних і ушних).
Найновіше і найпевніше
ліченє сифілісу „606“ проф. Ерліха. Ліченє полового безсилля, Ліченє сластрикою. Лігаретва висилаю по кольоніях за надісланєм задатку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

І ВИ РОБІТЬ ПОДІВНО!

„Найщасливіший день в житю пережив я тоді, коли заплатив послідну рату на перемістю „Чикаго“, так сказав оден чикагський мільонер. Моя жінка з радости плакала, а я чув ся більшим як задоволеним, і богатим, хотій тоді ми не були бідними і заробляли на житє, а при тім виплачували лот“.

А тепер подумайте ви кєі жовати, що маєте жінку і діти, не маєте своєї хати, чи не буляб і ви такі щасливі, колиб мали свій власний дім?

Так! Лише поречитайте се уважно і користайте з нагоди.

Ви певно вже чули і читали про Транскону. Транскона є місцем, де найбільші шпани і ярди Г. Т. П. і С. П. Р. побудували ся. Лише подумайте, найбільші шпани і ярди в цілій Америці і Канаді. Як раз в сій Транскої ми поклали мале число найліпших лотів на продаж за спеціальну ціну і то лише на 60 день. Лоти є всіди від першої до сьомої улиці. Звертаємо увагу, що п'ять лотів знаходять ся в тім блоку, де побудований готель а десять лотів лише через дорогу від готелю. За се абсолютно гварантуємо, що се правда, що тут оголошуємо, бо інтересуючих ся повеземо і покажемо або гроші звернемо. Всі лоти чисті, сухі і добрі для будови сейчас.

Памятайте, що в тім блоку де побудований готель, оден фут коштує 85 дол., а ми зараз поунри готель маємо 5 лотів на продаж, які пілчас сеи спеціальної продажі продамо по 500 дол. Ся спеціальна ціна буде більше сьвятотчним дарунком як купованєм.

Ціна інших лотів є від 300 дол. до 500 дол. а то: 50 дол. готівки, а 15 дол. місячно на виплат 20 місяців на 4 процент.

Ще раз звертаємо увагу, що єя випродаж потягне лише 60 день. За інформаціями і книжками вдавайтесь письменно, чи особисто до:

E. F. DOUGHERTY & COMPANY

904 Confederation Life Bldg.
Winnipeg, Man. Canada.

АПТЕКА РОБОЧОГО ЛЮДУ.

Одинока правдива русько-польська аптека для цілої Манітоби.

Тутки дістанете добру медицину, котру ваш доктор хоче.

Ті, що живуть на фармах дістануть о 25% танше, коли будуть замовляти в нас через поchtу.

WORKING MEN'S DRUG STORE
McGREGOR & BURROWS
Winnipeg, Man.

РОБІТЬ ГРОШІ!

Коли хочете, Щоби Ваші гроші принесли Вам користь, то купіть собі кілька десятє уділів у

Nicomen Agricultural Co. Ltd.

є се інкорпорована спілка у Бритійській Колумбії, котра має на цілі займати ся ріжними господарськими фахами і виплати зиски для своїх членів.

Бізнес у Бритійській Колумбії їде краще, чим де инде. Наколи маєте охоту, то спішіть, бо уділів є вже дуже мало. — По близші інформації пишіть на адресу:

NICOMEN AGRICULTURAL CO. LTD.
Deroche, B. C.